

SEGUNDA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS CORINTIOS

Salutación

¹ Huéj huin Pablo. Ní huin ruhua Yan'anj sisí gahuínj 'ngó tsínj apóstol huin tsínj a'mi nuguan' sá' xi'í Jesucristo rian ni ngüi. Ní a'níj nungüej únj jnánj né' Timoteo yanj nan huaj rian án re' huin ín re' ni ngüi nico' Yan'anj mán xuman' Corinto ngá nin' gachra' estado Acaya nej.

² Huin ruhua nungüej únj sisí gui'yaj Yan'anj huin chrej né' ngá Señor Jesucristo sinduj rian án re'. Ní hué daj gá din'inj ruhua á re', ruhua nungüej únj.

Aflicciones de Pablo

³ Hua 'ueé rian Yan'anj huin chrej Señor Jesucristo. Ní Yan'anj huin chrej né'. Ní huin 'í ruhua chrej né' ni'yaj né'. Ní niganj 'yaj Yan'anj sisí nahuin niq' ruhua né' ngá si-chrej Yan'anj.

⁴ Ní ngaa nani ruhua únj, 'yaj sayun, ni 'yaj Yan'anj sisí nahuin niq' ruhua únj. Ní hué ducuánj daj gahuin nucuaj únj gui'yaj únj si nahuin niq' ruhua ni ngüi ran' sayun daj rún' gui'yaj Yan'anj ngá únj.

⁵ Ní nin' ruhua ran' únj sayun xi'í si nico' únj Cristo. Saní hué ducuánj daj nin' ruhua nahuin niq' ruhua únj, 'yaj Cristo nej.

6 Ni ngaa ran' únj sayun, ni ga'ue r̄iqui únj 'nḡo chrej sisi n̄ari' nucuaj niman án re'. Ni ga'ue ganacaj Yan'anj a ni é re' nej. Ni sisi r̄iqui Yan'anj si nari' nucuaj niman únj, ngaa ni ga'ue gunucuaj a ni é re' guiran' án re' sayun daj rún' ran' ni únj.

7 Ni hua gahuin yya ruhua ni únj xi'í a ni é re'. Daj si daj rún' uyan ran' ni é re' sayun xi'í Cristo nḡa únj, ni hué daj uyan nari' nucuaj ruhua á re' nḡa únj, gui'yaj Yan'anj.

8 Ni huin ruhua únj sisi x̄acaj á re' cuenta daj guiran' únj sayun estado Asia huin ín re' jnān nḡa xica'uī. Ni guiran' únj nico sayun da' nun ga'ue gunucuaj únj, ruhua únj. Ni gani ruhua únj sisi gahui' únj.

9 Ni daj rún' ani ruhua 'nḡo tsínj ngaa ruhua gahui' sij, ni hué daj gani ruhua únj si gahui' únj. Ni gahuin chrun únj sisi si ga'ue guxuman ruhua únj guini'yaj únj ni man'an únj. Sanj̄ urin Yan'anj huin si guxuman ruhua únj ni'yaj únj si Yan'anj 'yaj si gana'nij ni níman.

10 Ni Yan'anj gui'yaj si nun gahui' únj. Ni hué daj gui'yaj Yan'anj ni güi yyaj nej. Ni hua yya ruhua únj sisi hué daj gui'yaj Yan'anj daran' ni güi nḡa únj

11 sisi gachinj jni'yaj ni é re' rian Yan'anj xi'í ni únj. Ni sisi nico a ni é re' gachinj jni'yaj rian Yan'anj xi'í ni únj, ni hué daj nico ni ngüi naga'ui' si guruhua Yan'anj xi'í si sa' nahuin ra'a ni únj, gui'yaj Yan'anj.

Por qué Pablo pospuso su visita a Corinto

12 Ni hua 'ngó nuguan' sa' 'yaj sisi huin niq' ruhua únj. Daj si sé si digya' yun'unj únj ni ngüi mánj. Ni ni'i únj sisi xacaj únj 'ngó chrej sa' chruhua xungüi nan. Ni hué daj gui'yaj únj rian án re' nej. Ni sé daj 'yaj únj xi'i si ni'i sa' únj. Sanj chracuij Yan'anj únj. Ni xi'i daj gui'yaj sa' únj.

13-14 Ni ni yanj a'níj únj huaj rian án re', ni nun garun únj ni nuguan' cu sisi si ga'ue gaya á re', así si ga'ue gunun a ni é re' nej. Ni huin ruhuāj sisi gunun sa' ni é re' daran'anj daj rún' gunun sa' ni é re' da'aj ni nuguan' garun únj rian án re'. Hué dan ni güi ngaa nānicaj Señor Jesús, ni gahuin niq' ruhua ni é re' xi'i únj. Ni hué daj gahuin niq' ruhua únj xi'i a ni é re' nej.

15 Ni xi'i si gahuin yya ruhuāj sisi hué daj gui'yaj ni é re', ngaa ni gani ruhuāj sisi guchi' ni'yā sini rian mān án re'. Ngaa ni guisij huij guchi' ni'yā rian mān án re' xi'i si huin ruhuāj gahuin niq' ruhua ni é re'.

16 Hué dan ni gani ruhuāj sisi guchi' ni'yaj sinij rian mān án re'. Así ni gachīnj chrej Macedonia gān'an. Ngaa ni nānicaj rūhua' yūnj guchi' ni'yā rian mān án re'. Ngaa ni ga'ue chracuij ni é re' man'ānj ngaa gān'an estado Judea.

17 Ni ngaa gatā gunun a ni é re' sisi guchi' ni'yā rian mān án re', ni gani ruhua á re' sisi sé si xānga' si-nuguan'ānj ní'. Ni ani ruhua á re' sisi ngaa huin ruhuāj gahui gān'an 'ngó yu'uj, ni ani huíj ruhuāj daj rún' 'yaj ni ngüi mān chruhua xungüi gaquin' nan ní'. Sé daj huin mánj.

18 Ni'i Yan'anj sisi niganj a'mi yya únj rian án

re'. Ni nitaj si ani huij ruhua ni únj mánj.

¹⁹ Ni Jesucristo huin da'níj Yan'anj. Ni ga'mí si-nuguan' Jesucristo scanij ni é re'. Ni hué daj gui'yaj nungüej tsínj gu'naj Silvano nga Timoteo nej. Ni nitaj si ani huij ruhua Cristo mánj. Maan ninanj nuguan' xanga' huin si-nuguan' Jesucristo aj.

²⁰ Ni hua ga'i nuguan' gui'yaj yya Yan'anj nga né'. Ni digyán Cristo sisi hua yya ni nuguan' daj. Ni a'mi sa' né' rian Yan'anj, ni ataj né' "Amén" xi'í Cristo Jesús.

²¹ Ni hué Yan'anj 'yaj sisi ganica ruhua únj nga á re' xi'í si-nuguan' Cristo. Ni garasun Yan'anj únj si gui'yaj sun únj si-sunj.

²² Ni riqui Yan'anj sisi gahuin yya ruhua né' sisi ruin né' da'níj Yan'anj. Ni riqui Yan'anj Espíritu Santo gane niman né'. Xi'í daj ni gahuin yya ruhua né' sisi da rucu, ni nahuin ra'a né' nico nuguan' sa', gui'yaj Yan'anj.

²³ Ni sisi nun gahuin gan'ān xuman' Corinto daj rún' gani ruhuāj, ni ni'i Yan'anj sisi hué daj gui'yā xi'í si nun ga'uej ruhuāj guchij chran'ānj a ni é re'.

²⁴ Ni sé si huin ruhua únj guchi' únj gataj únj gunun a ni é re' daj guxuman ruhua á re' ni'yaj á re' Yan'anj mánj. Daj si hua nica ruhua á re' xi'í si xuman ruhua á re' si-nuguan' Yan'anj. Maan si huin ruhua únj sisi gui'yaj sun nuguan'an né'. Ngaa ni gahuin niq' ruhua á re', gui'yaj únj, ruhua únj.

2

¹ Xi'í daj ni nitaj si gahuin ruhuāj guchi' ruhua'

yūnj rian mān án re' sisi gānani ruhua á re',
gui'yā.

² Ni sisi nāni ruhua á re', gui'yā, ngaa ni un
tsínj ga'ue gui'yaj sisi nāhuin niq' ruhuāj únj.
Urin ni é re' ga'ue gui'yaj si nāhuin niq' ruhuāj.

³ Ni hué daj garūnj nuguan' daj ga'nī huaj rian
án re'. Daj si nun gahuin ruhuāj gān'ān rian mān
án re' sisi gānani ruhuāj, gui'yaj á re'. Daj si hua
niān si gahuin niq' ruhua á re' daj rún' huin niq'
ruhuāj.

⁴ Ni ngaa gui'yā yanj daj, ni gahuin guitsi
ruhuāj xi'í ni é re'. Ni ducu nani ruhuāj nej. Ni
da gacōj xi'í a ni é re'. Sanj sé si gui'yā yanj daj
sisi gānani ruhua á re'. Sanj huin ruhuāj guini'i
a ni é re' sisi nin' ruhua 'i ruhuāj ni'yā á re'.

Pablo perdona al ofensor

⁵ Ni sisi nani ruhua man'ānj xi'í si gui'yaj 'ngo
tsínj daj, ni sé urin man'ānj nani ruhuāj mánj.
Sanj nani ruhua daran' ni é re', gui'yaj sij nej. Ni
sé daran' ni é re' nani ruhua si ruhuaj. (Nitaj si
huin ruhuāj sisi gutāj chra nuguan' ga'mī rian ni
é re' mánj.)

⁶ Ni hua gahuin nico castigo guiran' tsínj
gui'yaj gaquin' daj, gui'yaj ga'i ni é re'. Ni nitaj
si gui'yā si guiran' sij doj.

⁷ Yyaj ni sa' huin sisi guinicaj ni é re' 'ngo
nimana nico nga sij. Ni chracuij a ni é re' sij,
sisi nāhuin niq' ruhua sij. Daj si si ruhuaj, ni
guinicre sij xi'í si ducu nani ruhua sij.

⁸ Hué dan ni achínj jni'yā rian án re' sisi 'ueé
gui'yaj ruhua' yún a ni é re' nga sij, sisi hua yya
'i ruhua á re' ni'yaj á re' sij.

⁹ Ni asij siní, ni gui'yā 'ngō yanj ga'nī huaj rian án re' xi'í nuguan' nan. Ni gahuin ruhuāj guini'īnj daj gui'yaj á re', sisi dāgahuin ni é re' si-nuguan'ānj.

¹⁰ Ngaa ni sisi ga'ue guinicaj á re' 'ngō niman nico xi'í 'ngō tsínj daj, ni hué daj guinicaj man'ānj 'ngō niman nico xi'í sij nej. Ni sisi hua niān guinicā 'ngō niman nico xi'í 'ngō gaquin' daj, ni hué daj 'yā xi'í ni é re'. Ni ni'yaj Cristo daj gui'yā nej.

¹¹ Ngaa ni si gui'yaj gana sichre rian né'. Daj si ni'i sa' né' daj huin ruhua sichre digya' yun'un né'.

Ansiedad de Pablo en Troas

¹² Ngaa gan'ān xuman' gu'naj Troas ga'mī si-nuguan' Cristo rian ni ngüi, ni gunun sa' ni ngüi si-nuguan'ānj, gui'yaj Señor.

¹³ Sanj nitaj si hua niq' ruhuāj si na'ue nari'īj jnānj né' Tito. Hué dan ni gatā gunun ni sij sisi gan'ān. Ni gan'ān estado Macedonia.

Triunfantes en Cristo

¹⁴ Sanj ga'ui' né' si guruhua Yan'anj sisi nico' huaj gui'yaj gana né' rian sichre xi'í Cristo Jesús. Xi'í né' ni 'yaj Yan'anj sisi guini'i ni ngüi daj hua Yan'anj. Ni nin' gachra' gaxa'ni nuguan' sa' daj gunun ni ngüi, 'yaj né'. Ni daj rún' guin' daj ni yaj, ni hué daj 'yaj né' ngä si-nuguan' Yan'anj.

¹⁵ Hué dan ni daj rún' guin' daj 'ngō ni rasun, ni hué daj guin' sa' né' rian Yan'anj xi'í Cristo. Ni uchrunj ni ngüi nācāj Yan'anj nuguan' unun ni sij. Ni uchrunj ni ngüi gān'anj ni'ya nej.

16 Ni ngaa gunun ni ngüi gan'anj ni'ya daj, ni xacaj ni sij cuenta sisí gan'anj ni'ya niganj ni sij, gui'yaj nuguan' sa' daj. Saní ngaa gunun ni ngüi nacaj Yan'anj, ni xacaj ni sij cuenta sisí ga ni'na' niganj ni sij, gui'yaj nuguan' daj. Saní un tsínj ga'ue gui'yaj nan, ruhua á re' únj.

17 Sé si chrej únj 'yaj gana únj san'anj xi'í si-nuguan' Yan'anj daj rún' 'yaj ango ni tsínj mánj. Saní rian Yan'anj, ni nitaj si digya' yun'unj únj ngaa a'mi únj si-nuguan' Yan'anj mánj. Daj si ga'níj Yan'anj sisí gan'anj ga'mi únj nuguan' sa' rian ni ngüi. Ni nicaj dugüi' únj nga Cristo.

3

Ministros del nuevo pacto

1 Ni ngaa hué daj a'mi únj, ni axí'i ruhua' yún únj ga'mi sa' únj xi'í man'an únj, ruhua á re' ni'. Ni hua niqan si riQui únj 'ngo yanj carta a'mi sa' xi'í únj rian án re' ni'. Así gachinj únj 'ngo yanj carta a'mi sa' xi'í únj rian án re' daj rún' 'yaj go'ngo ni sij, ruhua á re' sa'. Sé daj huin mánj.

2 Urin yanj carta a'mi sa' xi'í únj huin a ni é re'. Hué dan ni ni'i daran' ni ngüi sisí 'i ruhua únj ni'yaj únj a ni é re'. Ni xi'í daj ga'ue xacaj ni sij cuenta daj hua niman únj.

3 Ni ni'i né' sisí hué ni é re' huin 'ngo yanj carta hua nica garun únj, gui'yaj Cristo. Ni naga'ui' ni únj rian ni ngüi. Saní nun garun únj yanj daj ngä tinta mánj. Saní Espíritu Santo nne chruhua niman ni é re' gui'ya. Ni nun garun únj rian yej hua gara' rian. Saní garun únj nuguan' daj rian niman ni ngüi, gui'yaj Yan'anj.

4 Ni gahuin yya ruhua únj ngä nuguan' daj xi'í si xuman ruhua únj ni'yaj únj Cristo, gui'yaj Yan'anj.

5 Nitaj si ruhuāj gatā sisi gahuin nucuaj únj gui'yaj sun únj si-sun Yan'anj ngä si-fuerza man'an únj mánj. Sanj man'an Yan'anj 'yaj sisi nucuaj únj gui'yaj sun únj.

6 Ni hua 'ngo nuguan' naca nagui'yaj Yan'anj ngä ni ngüi. Ni gui'yaj Yan'anj sisi huin nucuaj únj ga'mi únj nuguan' naca daj rian ni ngüi. Ni sé si hua njica nuguan' daj rian yanj. Sanj nuguan' daj unun né', 'yaj Espíritu Santo. Daj si nuguan' nun rian yanj 'yaj sisi gahui' niman né'. Sanj nuguan' naca ríqui Espíritu Santo rian né' 'yaj sisi ga nj'na' niganj niman né' gane né' ngä Yan'anj.

7 Ni garun Moisés ley daj rian yej gara' rian, gui'yaj Yan'anj. Sanj ngaa nicaj Moisés yej garun sij ley daj gan'anj sij, ni nin' ruhua guixiguin rian sij. Ni da' nun gunucuaj ni ngüi guini'yaj ni sí' rian sij. Ni ley daj 'yaj sisi gahui' niman ni ngüi.

8 Ni sisi hua sa' doj ley daj, sanj nin' ruhua hua sa' nuguan' naca 'na' rian Espíritu Santo a'mi ni únj.

9 Ni huin ruhuaj gata sisi hua sa' ley 'yaj sisi gahuin castigo ni ngüi. Sanj nin' ruhua hua sa' nuguan' a'mi ni únj huin nuguan' ataj sisi nitaj si da'ui né' gaquin' rian Yan'anj mánj.

10 Hua sa' ley ríqui Yan'anj rian Moisés. Sanj nitaj si hua sa' daj rún' hua sa' nuguan' naca ríqui Yan'anj rian né'.

11 Hua sa' si-ley Moisés, sanj si guisi ga nigan

daj rún' hua sa' niganj nín' nuguan' naca riqui
Yan'anj rian né'.

12 Ni xi'í si ana'uij únj sisi niganj gui'yaj sa'
Yan'anj nga únj, ni huin nucuaj niman únj ga'mi
únj si-nuguan' Yan'anj rian ni ngüi.

13 Nitaj si 'yaj únj daj rún' gui'yaj Moisés ngaa
guirán sij 'ngo atsij rian sij sisi si guini'i ni ngüi
israelita ngaa huaj guina'aj si xiguin rian sij daj.

14 Sanj nun gara da'nga' ruhua ni ngüi sisi
ganiquin' si xiguin rian Moisés. Ni da yyaj ngaa
aya ni sij si-ley Moisés, ni na'ue gara da'nga'
ruhua ni sij. Daj si nun gahuin xi'ne atsij daj.
Urin Cristo gui'yaj si xi'ne atsij daj gara da'nga'
ruhua ni sij.

15 Da yyaj ngaa aya ni sij ni libro garun Moisés,
ni daj rún' ránj 'ngo atsij niman ni sij. Ni na'ue
gara da'nga' ruhua ni sij mánj.

16 Sanj ngaa nanicaj ruhua 'ngo tsínj daj
nanico' sij rian Señor, ngaa ni xi'ne atsij daj. Ni
ga'ue gara da'nga' ruhua sij aj.

17 Ni Señor huin Espíritu Santo. Ni rian nne
Espíritu Santo, ni hua ní'nij rian ni ngüi xacaj ni
sij daran' chrej sa'.

18 Yyaj ni guixi'nej atsij hua ránj rian né'. Ni
huin daran' né' daj rún' huin 'ngo nnee gu'ndi'
ran sa' xi'í si ni'yaj né' daj hua 'ueé rian Señor. Ni
riún' guini'i ni ngüi daj hua 'ueé Señor. Ngaa ni
hua guisij né' gahuin sa' né' daj rún' hua Cristo.
Ni da yun'yun huin 'ueé né' daj rún' huin Señor.
Ni hué daj gahuin né' 'yaj Señor huin Espíritu
Santo.

4

¹ Hué dan nj nun guinij ruhua únj ngä sun garasun Yan'anj únj ga'mi únj nuguan' sa' rian ni ngüi. Daj si nahuin 'i ruhua Yan'anj ni'ya únj.

² Nitaj si diguij únj ngä ni nuguan' hua nq'aj 'yaj huq ni ngüi mánj. Nj sé si chéj únj digya' yun'unj únj ni ngüi. Nj nitaj si naduna únj si-nuguan' Yan'anj a'mi únj. Sanj urin si a'mi únj huin nuguan' xängä'. Hué dan nj ni'i daran' ni ngüi sisi hua yya nuguan' a'mi ni únj. Nj ni'i Yan'anj daran' si a'mi únj.

³ Nj sisi na'ue gära da'nga' ruhua ni ngüi ngä nuguan' sa' a'mi únj, nj huin ruhuaj gata sisi ni ngüi qä ni'ya huin ni sij.

⁴ Nj xi'í si na'uej guxuman ruhua ni sij, nj guiránj chraquij ni sij. Nj na'ue gära da'nga' ruhua ni sij, gui'yaj sichre nicaj sun rian ni sij. Ngaa nj na'ue guixiguin yan'an chruhua niman ni sij. Nj yan'an xiguin daj huin nuguan' sa' xi'í si hua 'ueé Cristo. Nj hué Cristo digyán daj hua Yan'anj guini'i né'.

⁵ Sé si a'mi únj xi'í man'an únj. Sanj a'mi únj sisi Jesús huin Señor. Nj huin únj ni tsínj unánj guitsi rian ni é re' xi'í si 'i ruhua Jesús ni'yaj sij únj.

⁶ Nj asij sini yan, nj ga'nin' Yan'anj sun sisi guixiguin yan'an rian hua rumi'. Ngaa nj guixiguin rian xungüi nan. Nj yyaj nj guixiguin yan'an chruhua niman né', gui'yaj Yan'anj nej. Nj yan'an daj 'yaj, nj guini'i né' daj hua sa' 'ueé nne Yan'anj. Nj xiguin sa' Yan'anj rian Jesucristo guini'i né'.

Viviendo por la fe

⁷ Ni xiguín sa' yan'ān daj chruhua niman únj. Ni hua 'ueé nin' yan'ān daj. Sanj daj rún' huin 'ngó chruj yo'ój ni qui huin únj. Ngaa ni guini'i ni ngüi sisi nucuaj nuguan' a'mi únj. Sanj nucuaj nuguan' daj xi'í si 'nq' rian Yan'anj. Ni sé si-nuguan' únj huin mánj.

⁸ Ni nunj si nico sayun ran' únj, sanj xang'a' sisi ga'ue gachin únj rian ni sayun daj. Ni nun xugüi ruhua únj si gui'yaj únj, sanj ana'uij únj sisi gui'yaj sa' Yan'anj nga únj.

⁹ Nico' nin' ruhua ni ngüi únj xi'í si huin ruhua ni sij ga'ui' ni sij únj, sanj nitaj si duna Yan'anj únj mánj. Ni nunj sij chráj ra'a ni ngüi únj rian yo'ój, sanj nun gahui' únj mánj.

¹⁰ Ni q gahuin gan'anj únj, ni ni'i únj sisi ga'ue gahui' únj daj rún' gahui' Jesús. Sanj ga'ue guini'i ni ngüi sisi hua ni'na' Jesús nne sij chruhua niman únj.

¹¹ Hué dan ni ngaa mán únj, ni niganj ni'i únj sisi ga'ue gahui' únj xi'í si nico' únj Cristo. Ni ran' únj sayun daj sisi guini'i ni ngüi sisi hua ni'na' Jesús nne sij nga ni únj.

¹² Ni ni'i únj sisi ga'ue gahui' únj. Ni xi'í si hué daj huin, ni hua ni'na' niman ni é re'.

¹³ Ga'mi 'ngó tsínj gane asij ná rian si-nuguan' Yan'anj. Ni gataj sij:

Guxuman ruhuāj ni'yā Yan'anj.

Ni xi'í daj ga'mī xi'í Yan'anj.

Hué daj gataj 'ngó tsínj gane asij ná.

Ni hué ducuánj daj huin sisi xuman ruhua únj ni'yaj únj Yan'anj. Ni xi'í daj a'mi únj xi'í Yan'anj

nej.

¹⁴ Daj si ni'i né' sisi ganá'nij Señor Jesús scanij ni níman, gui'yaj Yan'anj. Ni xi'í daj gana'nij man'an únj ngä Jesú, gui'yaj Yan'anj. Ngaa ni guinicaj Jesús gan'anj nuguán'an ni únj ngä á re' rian Yan'anj.

¹⁵ Ni ran' únj ni sayun nan xi'í si ga'ue guiman sa' á re', ruhua únj. Ni ngaa gahuin nico doj ni ngüi nicaj sinduj, gui'yaj Yan'anj, ni gahuin nico doj né' si a'ui' si guruhua Yan'anj nej. Ni gahuin nico doj né' gataj sisi hua sa' 'yaj Yan'anj.

¹⁶ Xi'í daj nun ga'nin' ruhua únj mánj. Ni nunj si huaj gachij nneé cíj únj, sanj ya'yoj huaj gahuin ran niman únj.

¹⁷ Doj huin sayun ran' né' chruhua xungüi nan. Ni yoq nähuij ni sayun daj. Sanj ni sayun daj 'yaj sisi gahuin sa' 'ueé rian né' ngaa gane niganj né' ngä Yan'anj ango xungüi ga'na'.

¹⁸ Ni nitaj si huin ruhua únj ngä ni rasun rugüi' ni'yaj únj. Sanj huin ruhua únj ngä ni rasun nun rugüi' ni'yaj únj. Daj si ni rasun rugüi' daj, ni si guisi ga nigan. Sanj ni rasun nun rugüi' huin ni rasun guiman niganj nin'.

5

¹ Hué dan ni ni'i únj sisi daj rún' huin 'ngó hue' atsij nun síj gane, ni hué daj huin nneé cíj únj chruhua xungüi nan. Ni ni'i únj sisi gahui' nneé cíj únj huin hue' daj. Sanj hua gui'yaj xugüi Yan'anj ango hue' rian gane niganj únj xata' huin 'ngó nneé cíj naca. Ni sé hue' 'yaj ra'a ni tsínj huin mánj.

2 Xi'í daj ní uchej únj 'yaj hue' guere' daj huin nneē cūj únj. Daj si huin ruhua únj nāduna únj ango hue' nāca gāne únj xata'.

3 Ní hue' nāca daj gāhuin daj rún' huin 'ngó atsij sa' gunun nneē cūj únj, sisi si ga nnē únj mánj.

4 Ní ngaa nne únj hue' guere' nan, ní ducu uchej únj ngā nneē cūj únj. Daj si na'uej ruhua únj sisi gā nnē únj. Sanj huin ruhua únj gunun únj 'ngó atsij nāca sa' huin 'ngó nneē cūj nāca. Ngaa ní nneē cūj únj guere' nan nāhuin nāca gane nīganj ngā Yan'anj.

5 Ní Yan'anj gui'yaj xugüi únj sisi gā'ue gāhuin nāca nneē cūj únj. Ní riqui Yan'anj Espíritu Santo gane ngā únj. Ní xi'í daj gāhuin yya ruhua únj sisi gāhuin nāca únj.

6 Hué daj ní nīganj hua nucuaj niman únj. Ní ngaa nne únj ngā nneē cūj únj, ní huin ruhua j gata sisi achin gān'anj gane únj ngā Señor.

7 (Yyaj ní na'ue guini'i únj Señor. Sanj xi'í si xuman ruhua únj ni'yaj únj Señor, ní ni'i únj sisi hua yya nuguan' gataj sij rian únj.)

8 Sanj hua nucuaj niman únj ngā si-chrej Yan'anj. Ní huin ruhua únj sisi duna únj nneē cūj únj nan, ní gān'anj gane únj ngā Señor.

9 Xi'í daj ní nīganj 'yaj únj si aran' ruhua Señor. Hué si gāhui' únj si gane únj, sanj 'yaj únj si aran' ruhua Señor.

10 Daj si hua niān si guiniquin' darún' rian Cristo ngaa nāgui'yaj yya sij si-gāquin' ni ngüi. Ní nāru'ue Cristo rian né' xi'í si gui'yaj né' ngaa hua ní'na' né' chruhua xungüi nan. Ní sisi sa'

gui'yaj né', ni sa' naru'ue Cristo rian né'. Ni sisi quij gui'yaj né', ni quij naru'ue Cristo rian né'.

El ministerio de la reconciliación

¹¹ Xi'í si nágui'yaj yya Señor si-gaquin' ni ngüi, ni 'yaj fuerza únj sisi nañicaj ruhua ni ngüi nga si-gaquin' ni sij. Ni ni'i sa' Yan'anj daj hua niman únj. Ni huin ruhuāj sisi guini'i ni é re' daj hua niman únj nej.

¹² Nitaj si huin ruhua únj ga'mi sa' ruhua' yún únj xi'í ni man'an únj. Maan si huin ruhua únj sisi gahuin niq' ruhua ni é re' nga únj. Ngaa ni ga'ue dänicaj ni é re' 'ngo nuguan' rian ni tsínj nahuij ruhua sisi gahuin achij ni sij, ruhua ni sij. Ni nitaj si nahuij ruhua ni sij daj hua niman ni sij.

¹³ Ni sisi sinúnj únj, ruhua ni sij, ni hué daj huin únj xi'í si nico' únj Yan'anj. Ni sisi nitaj sinúnj únj, ni hué daj huin únj xi'í si huin ruhua únj sisi gahui sa' ni é re'.

¹⁴ Ni xi'í si 'i ruhua Cristo ni'yaj sij né', ni huin ruhua únj dagahuin únj nuguan' a'nin' Cristo sun rian únj. Ni gahuin yya ruhua únj sisi gahui' urin sij xi'í daran' ni ngüi. Ni xi'í si gahui' Cristo, ni gahui' nuguan'an daran' né' nga sij.

¹⁵ Ni gahui' Cristo xi'í daran' ni ngüi sisi ngaa mán ni sij, ni si gachej ni sij si-chrej man'an ni sij. Sanj gache ni sij si-chrej Cristo. Daj si gahui' Cristo, ni ganá'nij sij xi'í ni sij.

¹⁶ Xi'í daj asij yyaj, ni si gani ruhua únj xi'í ni ngüi daj rún' rugüi' nneę́ cúj ni sij. Ni nüŋj si hué daj gani ruhua únj xi'í Cristo asij sini, sanj yyaj ni sé daj gani ruhua únj xi'í sij mánj.

17 Hué dan n̄i sisi nicaj dugüi' 'ngo tsínj daj nḡa Cristo, n̄i hua ganahuin n̄aca niman sij. Nitaj si 'yaj sij daj rún' gui'yaj sini sij. Daj si ganahuin n̄aca daran'anj, gui'yaj Cristo.

18 N̄i daran' nan 'n̄a' rian Yan'anj. N̄i xi'í Cristo, n̄i gui'yaj Yan'anj sisi gahuin nuguan'an né' nḡa Yan'anj. N̄i riqui Yan'anj sun rian únj sisi ga'mi únj nuguan' sa' rian ni ngüi sisi ga'ue gahuin nuguan'an ni ngüi nḡa Yan'anj anj.

19 Hué dan n̄i xi'í si gane nuguan'an Yan'anj nḡa Cristo, n̄i gui'yaj Yan'anj sisi gahuin nuguan'an né' nḡa Yan'anj. N̄i nitaj si xacaj Yan'anj cuenta nḡa si-gaquin' ni ngüi. N̄i riqui Yan'anj sisi ga'mi únj nuguan' sa' daj rian ni ngüi.

20 Ngaa n̄i hué únj huin tsínj 'n̄a' a'mi si-nuguan' Cristo rian ni ngüi. N̄i huin ruhuaj gata sisi riqui Yan'anj nuguan' ga'mi únj xi'í man'an Yan'anj. Ngaa n̄i achínj jni'yaj únj rian án re' nḡa si-xugüi Cristo sisi gahuin nuguan'an ni é re' nḡa Yan'anj.

21 N̄i a 'ngo gaquin' nun gui'yaj Cristo. Saní gui'yaj Yan'anj sisi gahuin Cristo 'ngo tsínj da'ui gaquin' gahui' sij xi'í né'. Ngaa n̄i xi'í Cristo, n̄i gahuin sa' niman né' rian Yan'anj xi'í si nicaj dugüi' né' nḡa sij.

6

1 Ngaa n̄i nicaj dugüi' únj 'yaj sun nuguan'an únj nḡa Yan'anj. N̄i achínj jni'yaj únj rian án re' sisi s̄i nahuin ra'a yun a ni é re' sinduj gui'yaj Yan'anj rian án re' mánj.

² Daj si nuguan' nan huin nuguan' ga'mi Yan'anj:

Gunūnj nuguan' gachínj jni'yáj re' riānj ngaa huin ruhuāj gui'yā sinduj rián re'.

Ní chracuí man'án re' güi ngaa huin ruhuāj nacā ni ngüi.

Daj gataj Yan'anj asij ná.

Hué dan ní yyaj huin güi huin ruhua Yan'anj gui'ya sinduj rian ni ngüi. Ní yyaj huin güi huin ruhua Yan'anj gañaca ni ngüi nej.

³ Ní hua cuidado únj ngä si-chrej man'an únj. Daj si na'uej ruhua únj sisí ga'mi quij ni ngüi ngä xi'i sun riqui Yan'anj rian únj.

⁴ Ní xi'i daran' si 'yaj únj, ní ga'ue xäcaj á re' cuenta sisí 'yaj sun únj si-sun Yan'anj. Ní a'nin' ruhua únj ngä ni sayun ran' únj. Ní ngaa 'yaj sun únj, ní achin rasun rian únj. Ní xu'ui' niman únj.

⁵ Ní duguayun ni sij nne' únj. Ní arij ni sij ducuaga' únj. Ní nahuin yu' ni ngüi a'mi huee ni sij rian únj. Ní 'yaj sun nucuaj únj. Ní hua güi nitaj si atoj únj nnej. Ní hua güi nitaj si hua ní'nij xä únj nej.

⁶ Sanj hua sa' si-chrej únj. Ní ni'i únj nuguan' xänga' nej. Ní a'mi sa' únj rian ni ngüi. Ní a'mi naj únj nej. Ní nne Espíritu Santo chruhua niman únj nej. Ní 'i xänga' ruhua unj ni'yaj unj ni ngüi.

⁷ Ní a'mi únj nuguan' xänga' rian ni ngüi. Ní Yan'anj 'yaj si nucuaj si-nuguan' únj. Ní 'yaj gana únj rian sichre xi'i si hua njica si-nuguan' Yan'anj a'mi ni únj.

8 Ni 'ngø güi, ni a'mi sa' ni sij xi'í únj. Ni ango güi ni a'mi quij ni sij. Ni ataj ni sij sisí nuguan' nné a'mi únj. Sanj a'mi únj nuguan' xæng'a'.

9 Ni nunj si ni'i sa' ni ngüi únj, sanj 'yaj ni sij sisí nun ni'i ni sij únj. Ni ani ruhua únj sisí gahui' únj. Sanj hua gué mán únj. Ni ni únj huin castigo 'yaj ni sij. Sanj sé si dagahui' ni sij únj mánj.

10 Ni nunj si nani ruhua únj xi'í sayun ran' únj, sanj niganj hua niq' ruhua únj rian Yan'anj. Ni rún' huaj sisí aco ran' únj. Sanj nahuin ra'a nico ni ngüi sinduj, 'yaj únj. Rún' huaj sisí nj a 'ngø ni rasun nicaj únj. Sanj daran'anj nicaj únj.

11 Tsínj mán xuman' Corinto huin a ni é re'. Ni ga'mi rënga' únj rian án re'. Nun gari hui únj a 'ngø ni nuguan' hui chruhua niman únj ngaa ga'mi únj rian án re' mánj.

12 Nitaj ni nuguan' hui nicaj únj xi'í ni é re'. Sanj nicaj ni é re' nuguan' hui xi'í únj.

13 (Ni daj rún' 'yaj 'ngø chrej né' ngä da'níj sij, nj hué daj huin ruhuāj ni'yā á re'.) Xi'í daj nj achínj jni'yā rian án re' sisí ga'mi rënga' ni é re' ngä únj daj rún' a'mi rënga' únj ngä á re' aj.

Somos templo del Dios viviente

14 Ni ngaa njicaj dugüi' ni é re' ngä ni ngüi nun xuman ruhua nj'yaj Yan'anj, nj si gui'yaj á re' daj rún' 'yaj ni sij. Daj si nitaj si njicaj dugüi' nuguan' hua njica ngä nuguan' nitaj si hua njica mánj. Nitaj si njicaj dugüi' yan'qan ngä si rumi' mánj.

15 Ni si ga'ue gani uyan ruhua Cristo ngä sichre. Ni si ga'ue gani uyan ruhua 'ngø tsínj xuman

ruhua ni'yaj Yan'anj nga 'ngø tsínj nun xuman ruhua mánj.

16 Ni huin né' ni ngüi nico' Yan'anj. Ni nitaj si nicaj dugüi' né' nga ni yan'anj 'yaj ra'a ni ngüi. Daj si hué niman né' huin si-nuhui Yan'anj xänga'. Ni hué daj gataj Yan'anj asij ná:
Ganēj scanij ni sij.

Ni gachē ngä ni sij.

Ni huéj gahuin Dan'anj ni sij.

Ni gahuin ni sij ni ngüi nico' man'ānj.

Daj gataj Yan'anj xi'i né' ni tsínj nico' Yan'anj.

17 Ni hué daj gataj Señor nej:
Gahui ni é re' scanij ni tsínj xi'i.

Ni gahuin njini ni é re' nej.

Ni si gatsi ni é re' ni a 'ngø si quij mánj.

Ngaa ni nahuin ra'āj ni é re' aj.

18 Ni gahuin chrej ni é re' man'ānj.

Ni gahuin da'ni sno'ōj nga da'ni xanāj ni é re'.

Hué daj gataj Señor nicaj daran' fuerza.

7

1 Hué dan ni huin ín re' ni tsínj nicaj dugüi' ngä únj. Ni hué ni nuguan' nan huin nuguan' gui'yaj yya Yan'anj nga né'. Xi'i daj ni ga cuidado né' sisí si gui'yaj né' gaquin' ngä nneé cúj né' ngä niman né' nej. Ni xi'i si nun yan'anj né' Yan'anj, ni nagui'yaj sa' niganj né' niman né'.

Regocijo de Pablo al arrepentirse los corintios

2 Huin ruhua únj sisí guinicaj dugüi' ni é re' ngä únj. Ni a 'ngø ni é re' nun guiran' sayun gui'yaj únj mánj. Ni nun gui'yaj xi'i únj ni a 'ngø

ni é re' mánj. Ni nun digya' yun'unj únj ni a 'ngo ni é re' nej.

³ Sé nuguān' nan a'mī rian án re' sisi ga'mi gaquīnj rian án re' mánj. Daj si hua gatā gunun a ni é re' asij sini sisi 'i ruhuāj ni'yā ni é re'. Ni ga'uej ruhuāj sisi guiman nuguān'an né'. Ni ga'uej ruhuāj gahui' nuguān'an né'. Sanj 'ngo 'i ruhuāj ni'yā a ni é re'.

⁴ Ni ani gué ruhuāj sisi gui'yaj sa' ni é re'. Ni xi'í ni é re' huin niq' ruhuāj. Ni huin din'inj ruhuāj xi'í a ni é re'. Ni nūnj si ran' únj nico sayun, sanj huin niq' ruhua únj.

⁵ Ni asij ngaa guisíj únj estado Macedonia, ni nitaj rian naránj ruhua únj mánj. Ni nīn' gachra', ni ran' únj sayun achéj únj anj. Daj si chran' yun'unj ni ngüi únj. Ni guxu'ui' niman únj nej.

⁶ Sanj Yan'anj 'yaj si naři' nucuaj né' ngaa nani ruhua né'. Xi'í daj ni gui'yaj Yan'anj sisi ga'na' tsínj gu'naj Tito rian únj. Ni ganari' ruhua únj, gui'yaj sij.

⁷ Ni sé urin si ga'na' Tito gui'yaj si nahuin niq' ruhua únj. Sanj nahuin niq' ruhua únj xi'í si huin niq' ruhua sij ni'yaj sij ni é re' nej. Ni nata' sij rian únj sisi nīn' ruhua huin ruhua ni é re' guñi'i ruhua' yún ni é re' únj. Ni nata' sij sisi nani ruhua á re' xi'í gaquin' daj. Ni huin ruhua á re' xi'í únj. Ni daran' ni nuguān' daj gui'yaj sisi ducu gahuin niq' ruhuāj.

⁸ Ni nūnj si ganani ruhua ni é re', gui'yaj yanj carta ga'nī huaj rian án re', sanj nitaj si nanicaj ruhuāj ngä si gatā gunun a ni é re' mánj.

Daj x̄anga' ni asijj sini nanicaj ruhuāj doj ngaa guini'īnj sis̄i doj guē gūi ganani ruhua á re', gui'yaj yanj daj.

⁹ San̄i yyaj ni huin niq' ruhuāj. Sé si huin niq' ruhuāj xi'í si ganani ruhua á re'. San̄i huin niq' ruhuāj xi'í si nanico' a ni é re' Yan'anj, gui'yaj si ganani ruhua á re'. Daj si garan' ruhua Yan'anj ngaa gani ruhua á re' xi'í si-gaquin' ni é re'. Hué dan ni nitaj 'ngo xi'í gui'yaj yanj daj, gui'yaj únj nḡa ni é re' mānj.

¹⁰ Ni ngaa nani ruhua né' xi'í si-gaquin' né' daj rún' huin ruhua Yan'anj gui'yaj né', ni nacaj Yan'anj né' xi'í si nanicaj ruhua né'. Ni nitaj si huaj si gani ruhua né' si nun gui'yaj sa' né'. San̄i sis̄i ganani ruhua né' daj rún' nani ruhua ni ngüi mān chruhua xungüi, ni gahui' né', gui'ya.

¹¹ Ni ganani ruhua á re' xi'í gaquin' daj daj rún' huin ruhua Yan'anj. Ni ni'i ni é re' yyaj sis̄i dugu'naj gui'yaj Yan'anj nḡa ni é re'. Daj si huin ruhua á re' gui'yaj sa' ni é re'. Ni ga'man ruhua á re' nḡa gaquin' daj. Ni hué daj guxu'ui' ni é re' ni'yaj á re' xi'í gaquin' daj. Ngaa síj ni huin ruhua á re' guini'yaj á re' man'ānj. Ni ga'uej a ni é re' sis̄i gahuin castigo tsínj gui'yaj gaquin' daj. Hué dan ni xi'í daran' nan, ni hua digyán yya ni é re' sis̄i nitaj si da'ui a ni é re' gaquin' ḡa mānj.

¹² Hué dan ni ngaa ga'nī yanj daj huaj rian án re', ni nun gani ruhuāj xi'í tsínj gui'yaj gaquin' daj nḡa tsínj guiran' sayun xi'í gaquin' gui'yaj tsínj daj. San̄i gui'yā yanj daj sis̄i x̄acaj ni é re' cuenta rian Yan'anj sis̄i hua yya nahuij ruhua únj xi'í ni é re' aj.

¹³ Daran' nan 'yaj sisi nahuin niq' ruhua únj.
Hué dan ni gahuin niq' ruhua únj doj xi'í si hua
nia' ruhua tsinj gu'naj Tito. Daj si ganari' ruhua
sij, gui'yaj daran' ni é re'.

¹⁴ Ni hua gatā gunun Tito sisi huin niq' ruhuāj
ni'yā á re'. Ni nun gahuin na'ā ngā nuguan'
ga'mī xi'í ni é re'. Ni daj rún' huin xāngā' daran'
si gataj únj gunun á ni é re', ni hué daj huin
xāngā' si gataj únj rian Tito sisi huin niq' ruhua
únj ngā ni é re'.

¹⁵ Ni gahuin 'i ruhua Tito ni'yaj sij doj ni é
re' ngaa nanun ruhua sij daj dagahuin ni é re'
si-nuguan' sij, ni da guxu'ui' a ni é re', gui'yaj
nuguan' daj. Ni nin' ruhua guinicaj ni é re' 'ngo
ducuánj sa' ngā sij ngaa guisíj sij rian mān án re'.

¹⁶ Ni gahuin niq' ruhuāj xi'í si ni'ínj sisi
dagahuin a ni é re' daran' nuguan' digyānj rian
án re'.

8

La ofrenda para los santos

¹ Yyaj ni huin ruhua únj nāta' únj rian án
re' daj gui'yaj Yan'anj sinduj rian ni ngüi nico'
Yan'anj mān estado Macedonia huin ín re' jnánj
né' ngā xica'uij né'.

² Ni nūnj si nico sayun guiran' ni sij, sanj
gahuin niq' ruhua ni sij. Ni nūnj si yaco ran'
nin' ruhua ni sij, sanj ofrenda gui'yaj ni sij huin
daj rún' huin si-ofrenda ni xuru'ue.

³ Huēj huin testigo sisi ga'ui' ni sij daran' si
ga'ue ga'ui' ni sij. Ni ngaa guisíj ga'ui' ni sij
daran' daj, ni huaj ga'ui' ni sij doj.

4 Ni ducu gachínj jni'yaj ni sij rian únj sisí ga'ue chracuij ni sij ango ni ngüi sa' nico' Yan'anj.

5 Ni gui'yaj sa' ni sij daj ngä si gana'uij únj si gui'yaj ni sij. Daj si hua sini naga'ui' ni sij man'an ni sij rian Señor. Ngaa ni naga'ui' ni sij man'an ni sij rian ni únj nej daj rún' aran' ruhua Yan'anj.

6 Xi'í daj gataj snan'anj únj rian Tito sisí nácaj sij san'anj gui'yaj ni é re' ofrenda daj rún' gaxi'i sij gui'yaj sij asij sini ngä á re' huin 'ngó sinduj 'yaj á re' rian ni ngüi yaco ran' daj.

7 Ni gahuin chruñ sa' á re' ga'i nuguan'. Daj si xuman sa' ruhua á re' ni'yaj á re' Yan'anj. Ni a'mi sa' á re'. Ni ni'i sa' á re' nej. Ni hua niq' ruhua á re' gui'yaj sun a ni é re' si-sun Yan'anj. Ni 'i ruhua á re' ni'yaj á re' únj nej. Ngaa ni daj rún' gahuin chruñ sa' á re' ngä ni nuguan' nan, ni hué daj gui'yaj sa' á re' ngä ofrenda ga'ui' ni é re' rian ni ngüi yaco ran' daj.

8 Nitaj si a'níj sun rian án re' ngä nuguan' nan. Maan si huin ruhuaj sisí guini'i a ni é re' daj 'yaj sa' ango ni ngüi. Ngaa ni ga'ue digyán ni é re' sisí hua yya 'i ruhua man'an ni é re' ni'yaj á re' ni ngüi yaco ran' da aj.

9 Daj si hua ni'i a ni é re' sinduj gui'yaj Señor Jesucristo ngä né'. Asij sini ni gahuin sij xuru'ue. Sanj nagui'yaj niqui sij man'an sij xi'í né'. Ngaa ni xi'í si gahuin niqui sij, ni gahuin xuru'ue né' güenda niman né', gui'yaj sij.

10 Hué dan nj riquí 'ngó ducuánj rian án re' daj huin ruhuaj si gui'yaj á re'. Asij goj nj gaxi'i a ni é re' gui'yaj á re' ni ofrenda. Ni huin ruhua á re' gui'yaj á re' daj.

¹¹ Ngaa n̄i yyaj n̄i d̄isij a ni é re' nḡa si gax̄i'i ni é re' gui'yaj á re' daj. N̄i daj rún' gahuin n̄ia' ruhua á re' chracuij a ni é re' asij sini, da'nḡa' daj d̄isij a ni é re' nḡa sun daj. N̄i chracuij a ni é re' san'anj daj rún' nicaj á re'.

¹² Daj si sisi huin x̄anga' ruhua 'ngo tsínj daj gui'yaj sij ofrenda, n̄i n̄ahuin ra'a Yan'anj ofrenda daj ngaa a'ui' sij daj rún' ga'ue ga'ui' sij. Nitaj si ana'uij Yan'anj ga'ui' né' sisi nitaj nicaj né' mánj.

¹³ Na'uej ruhuāj sisi guiman sa' ango ni ngüi, gui'yaj a ni é re' sisi gahuin niqui ni é re' mánj.

¹⁴ Maan si huin ruhua únj sisi uyan guinicaj á re' nḡa ni ngüi daj. Yyaj ni nicaj ni é re' si achin rian ni ngüi daj. Ni ango yún n̄i guinicaj ni sij si achin rian án re'. Hué ducuánj da huin n̄i uyan ga'á re' nḡa ango ni ngüi nico' Yan'anj anj.

¹⁵ N̄i hué daj gataj si-nuguan' Yan'anj nej: "Nun guna rian tsínj naran' nico. N̄i nun gachin rian tsínj naran' doj." Daj gataj si-nuguan' Yan'anj.

¹⁶ N̄i a'uīj si guruhua Yan'anj sisi uyan huin ruhua n̄ungüej únj Tito sisi n̄ahuíj ruhua n̄ungüej únj xi'í a ni é re', gui'yaj Yan'anj.

¹⁷ N̄i garáj xina sij nḡa si gachínj jni'yā rian sij. N̄i hua n̄ia' ruhua sij guisij n̄i'yaj sij ni é re', si hué daj huin ruhua man'an sij.

¹⁸ N̄i a'níj únj jnánj né' huaj nuguan'an nga Tito rian án re'. N̄i a'mi sa' daran' ni ngüi nico' Yan'anj m̄an n̄in' gachra' xi'í sij. Daj si a'mi sa' sij si-nuguan' Yan'anj huin nuguan' sa'.

¹⁹ N̄i nacui daran' ni ngüi nico' Yan'anj sij sisi guinicaj dugüi' sij nḡa únj gan'anj nicaj únj

ofrenda daj rian ni ngüi niqui. Ni hué daj 'yaj únj sisi ga'mi sa' ni ngüi rian Señor. Ni digyán únj sisi huin ruhua únj chracuij únj ni ngüi niqui, ruhua únj nej.

20 Ni na'uej ruhua únj si ga'mi gaquin' ni ngüi rian únj xi'í ofrenda ga'ui' únj rian ni ngüi niqui.

21 Xi'í daj ni 'yaj fuerza únj sisi gui'yaj sa' únj rian Señor ngä rian ni ngüi nej.

22 Ni a'nij únj ango jnánj né' huaj ngä nungüej sij rian án re'. Ni hua ga'i digyán sij rian únj sisi hua yya huin ruhua sij gui'yaj sun sij si-sun Yan'anj. Ni huin ruhua sij gui'yaj sa' sij rian án re'. Daj si ani sa' ruhua sij xi'í a ni é re'.

23 Tsínj gu'naj Tito, ni tsínj nicaj dugüi' 'yaj sun ngäj huin sij. Ni 'yaj sun sij rián re'. Ni xi'í nungüej tsínj daj, ni tsínj ga'nij ni ngüi nico' Yan'anj huin nungüej sij. Ni a'mi sa' ni ngüi xi'í Cristo, 'yaj nungüej sij.

24 Ngaa ni digyán án re' sisi yya 'i ruhua á re' ni'yaj á re' anin' sij. Ngaa ni guini'i ni ngüi nico' Yan'anj sisi hua yya 'i ruhua á re' ni'yaj á re' anin' sij. Ni guini'i anin' sij un sin huin, ni ga'mi sa'āj xi'í a ni é re'.

9

1 Nitaj si huaj si ga'nī 'ngō yanj huaj rian án re' xi'í ofrenda 'yaj á re' güenda ni ngüi sa' nico' Yan'anj.

2 Daj si hua ni'īnj sisi huin niā' ruhua á re' ga'ui' a ni é re' san'anj rian ni sí'. Ni ga'mi sa'āj xi'í ni é re' rian ni jnánj né' huin ni tsínj mān estado Macedonia. Ni gatā gunun ni sij sisi asij goj, ni hua ruhua ni tsínj mān estado Acaya

chräcuij ni sij ni ngüi niqui. Ni xi'í si hua ruhua á re' chräcuij a ni é re', ni huin ruhua nico ni ngüi män estado Macedonia chräcuij ni sij ni ngüi da nej.

³ Sanj a'ní ni jnánj né' huaj rian án re' sisi naran' án re' san'anj güenda ofrenda daj. Daj si hua gatā gunun ni sij sisi hué daj guj'yaj á re'. Ni nitaj si huin ruhuāj sisi nuguan' sa' ga'mi xi'í ni é re' gähuin 'ngo nuguan' yun mánj.

⁴ Ni sisi guchij ngä go'ngo ni tsínj män estado Macedonia rian män ni é re' ngaa achin näran' ni é re' san'anj daj, ni gujri' únj si-na'aj. Ni gähuin na'aj doj man'an án re' xi'í nuguan' ga'mi únj sisi gähuin yya ruhua únj sisi gä'ui' a ni é re' san'anj rian ni ngüi yaco ran'.

⁵ Xi'í daj ni gani ruhuāj sisi hua sini ni jnánj né' gujsij ni'yaj sini rian män án re'. Ni chräcuij ni sij sisi naran' ni é re' san'anj hua gataj yya á re' sisi chräcuij a ni é re' gujini'i ni ngüi. Ngaa ni gujini'i ni ngüi sisi hua yya huin ruhua á re' ga'ui' a ni é re' ofrenda daj. Ni sé si ga'ui' a ni é re' xi'í si guj'yaj fuerza únj mánj.

⁶ Gunun ruhua á re' sisi tsínj unun doj 'níj, ni doj tan' näcaj sij. Ni tsínj unun nico 'níj, ni nico tan' näcaj sij.

⁷ Ni daj ani ruhua go'ngo né', ni hué daj gä'ui' go'ngo né' san'anj. Ni sé si nani ruhua né' gä'ui' né' san'anj. Ni sé si da fuerza gä'ui' né'. Daj si 'i ruhua Yan'anj ni'ya ni ngüi hua niq' ruhua a'ui' san'anj daj.

⁸ Ni Yan'anj nucuaj si rjquij daran' ni rasun sa' rian án re'. Ngaa ni niganj gä ni rasun achin rian

án re'. Ni xi'í si riqui Yan'anj nico rasun sa' rian
án re', ni ga'ue gui'yaj á re' daran' sun sa' rian
ango ni ngüi nej.

9 Ni gataj si-nuguan' Yan'anj:

Tsínj u'yun chracuij ni ngüi yaco ran', ni nitaj
qaman
guini'yun ruhua Yan'anj si sa' 'yaj sij ngä ni ngüi.
Daj gataj si-nuguan' Yan'anj.

10 Ni a'ui' Yan'anj 'níj rian tsínj unun nnaq. Ni
a'ui' Yan'anj chra xä ni ngüi nej. Ni hué ducuánj
daj huin sisí ga'ui' Yan'anj nico rasun sa' rian ni
é re'. Hué daj ni ga'ue gui'yaj ni é re' sisí qahui
sa' ni jnánj né' xi'í nuguan' sa' 'nä' rian án re',
gui'yaj Yan'anj.

11 Ngaa ni qahuin nico nuguan' sa' rian án re'.
Hué daj ni ga'ue ga'ui' ni é re' nico rian ni jnánj
né'. Ni san'anj riqui ni é re' nícaj únj gan'anj únj
ga'ui' únj rian ni jnánj né'.

12 Daj si san'anj ga'ui' ni é re' daj, ni sé urin si
achin rian ni ngüi nico' Yan'anj ga'ui' únj, saní
hué daj gui'yaj únj sisí ga'ui' ni sij si guruhua
Yan'anj nej.

13 Ni xi'í sinduj 'yaj á re' daj, ni guini'i ni ngüi
sisí dagahuin a ni é re' nuguan' sa' xi'í Cristo. Ni
ga'mi sa' ni sij rian Yan'anj nej. Ni hué daj ga'mi
sa' ni sij rian Yan'anj xi'í si hua niä' ruhua á re'
ga'ui' a ni é re' si'yaj á re' rian ni sij ngä rian
ango ni ngüi nej.

14 Ni gachinj jni'yaj ni sij rian Yan'anj xi'í a ni
é re'. Ni qahuin 'i ruhua ni sij guini'i ni sij a ni é
re' xi'í si chracuij a ni é re' ni sij, gui'yaj Yan'anj.

15 Ni ga'ui' né' si guruhua Yan'anj xi'í si 'ueé nin' ruhua gui'yaj Yan'anj ngä né'. Ni nitaj əman guiri' né' näta' né' daj hua sa' sinduj daj.

10

Pablo defiende su ministerio

1 Huēj huin Pablo. Ni huin ruhuāj gāhuīnj daj rún' huin Cristo. Ni ataj ni ngüi sisi ngaa nnēj scanij a ni é re', ni naj a'mī, ataj ni sij. Ni ngaa nitaj si nnēj ngä á re', ni a'mi huēj rian yanj a'nī huaj rian án re', ataj ni sij. Ngaa ni xi'í si a'mi sa' Cristo, ni 'i ruhua sij ni'yaj sij né',

2 ni achínj jni'yā rian án re' sisi gui'yaj sa' ni é re'. Ngaa ni ngaa guisí rian mān ni é re', ni si ga'mi huēj rian án re'. Daj si huin ruhuāj gā'mi huēj rian ni tsínj a'mi gaquin' xi'í únj sisi 'yaj únj daj rún' huin ruhua nneeé cúj únj.

3 Ni nūnj si hua ni'nā' nneeé cúj únj, sanj nitaj si unun' nneeé cúj únj ngä sichre mánj.

4 Ngaa unun' únj, ni nitaj si da'a únj xiti daj rún' 'yaj ni tsínj mān chruhua xungüi nan. Sanj da'a únj si-fuerza Yan'anj. Ni si-fuerza Yan'anj 'yaj sisi gā'ue gui'yaj gana né' rian daran' ni tsínj unun' ngä Yan'anj.

5 Ni dere' únj daran' si-nuguan' ni tsínj unun' ngä Yan'anj. Ni dere' únj daran' nuguan' aránj chrej rian ni ngüi gunun si-nuguan' Yan'anj. Ngaa ni gāhuin ruhua ni sij dāgahuin ni sij rian Cristo, gui'yaj únj.

6 Ni ngaa dāgahuin sa' á re' rian Yan'anj, ni hua ruhua únj gui'yaj únj castigo daran' ni ngüi na'uej ruhua dāgahuin rian Yan'anj.

7 Maan si gą cuidado ni é re' daj ani ruhua ni é re' xi'í únj. Ni sisı hua yya ruhua 'ngo ni é re' sisı nicaj dugüi' sí' ngą Cristo, ni hua niąn sisı xacaj sí' cuenta sisı daj rún' nicaj dugüi' sí' ngą Cristo, ni da'nga' daj nicaj dugüi' únj ngą Cristo nej.

8 Ni nunj si gachin ga'mi doj ngą sun riqui Señor riānj, sanj si gahuin nā'ā mánj. Daj si Señor riqui sun daj sisı gahuin njica niman án re', gui'yaj únj. Ni si gan'anj ni'ya á re' mánj.

9 Na'uej ruhuāj sisı gani ruhua á re' sisı a'nī yanj carta huaj rian án re', ngaa ni guxu'ui' ni é re', gui'yā mánj.

10 Ni ataj go'ngo a ni é re' sisı nuguan' nucuaj arūnj rian yanj carta guchij rian án re'. Ni nicaj sun ni carta daj nej. Sanj ngaa guisī rian mān án re', ni nitaj si nucuaj si-nuguan'ānj. Ni nitaj si nicaj sun si a'mi, ataj ni sij nej.

11 Ni hua niąn sisı xacaj tsínj a'mi daj cuenta sisı daj rún' hua nuguan' arun únj rian yanj carta ngaa nitaj si nne únj ngą ni é re', ni hué daj gą nuguan' ga'mi únj rian án re' ngaa guisij únj rian mān ni é re' aj.

12 Xąga' ni nun guisij ruhua únj gątaj únj sisı hua sa' únj daj rún' ataj ni tsínj a'mi sisı hua sa' ni sij. Daj si hua sa' ni sij ani ruhua ni man'an ni sij. Ni huin ruhua ni sij guini'i ni sij үn tsínj gahuin rian scanij ni sij. Ni ataj ni sij sisı man'an ni sij huin ni tsínj sa' doj rian ango dugüi' ni sij. Tsínj ni'yun huin ni sij.

13 Sanj hua cuidado únj ngaa a'mi únj sisı hua sa' si-sun únj. Daj si urin Yan'anj digyán daj hua si-sun únj. Ni a'mi únj daj rún' hua sun daj.

Ni hué Yan'anj ga'níj sun rian únj sisi ga'mi únj nuguan' sa' rian án re'.

¹⁴ Hué dan ni nun gan'anj únj rian na'uej ruhua Yan'anj gañ'anj únj. Daj si huin ruhua Yan'anj sisi guisij únj rian man án re'. Ni hua yya guisij sini únj ga'mi únj nuguan' sa' xi'í Cristo rian án re'.

¹⁵ Ni hua cuidado únj ngaa a'mi únj xi'í si-sun ango ni sij. Sanj ana'uij únj sisi guxuman doj ruhua á re' guini'i a ni é re' Yan'anj. Ngaa ni ga'ue gui'yaj sun únj doj scanij ni é re' daj rún' huin ruhua Yan'anj sisi gui'yaj únj.

¹⁶ Ngaa ni ga'ue gañ'anj ga'mi únj si-nuguan' Yan'anj ango ni xuman' ne' rian xánj ni é re'. Daj si na'uej ruhua únj diguij únj si-sun ango ni tsínj daj. Ni nitaj si hua sa'aj sisi gataj únj sisi man'an únj gui'yaj sisi gui'yaj sun ango sí'.

¹⁷ Ni sisi huin ruhua 'ngo tsínj daj ga'mi sa' sij xi'í man'an sij, ngaa ni gataj sij sisi sa' gui'yaj Señor ngä sij.

¹⁸ Nitaj si ní'yanj si-nuguan' 'ngo tsínj ataj sisi sa' gui'yaj sij. Sanj ní'yanj sisi gataj Señor sisi hua sa' si gui'yaj 'ngo tsínj daj.

11

¹ Guinicaj a ni é re' 'ngo niman nico sisi ga'mi ni'yunj doj gunun a ni é re'. Hué daj gui'yaj á re', ruhuāj aj.

² Daj si daj rún' huin ruhua Yan'anj dugumij a ni é re', ni hué daj huin ruhuāj dugumij a ni é re' nej. Ni hua gui'yaj yyāj sisi guinicaj dugüi' ni é re' ngä Cristo. Ni daj rún' gui'yaj 'ngo yun'unj xana hua sa' ngaa xacaj unj urin nicä unj, ni hué

daj huin ruhuāj sisi guinicaj dugüi' ni é re' nga Cristo aj.

³ Sanj ani xu'ui' ruhuāj nga ni é re' sisi digya' yun'unj sichre ni é re' daj rún' digya' yun'unj xucuáj yun'unj gu'naj Eva asij ná. Daj si nitaj si huin ruhuāj sisi duna ni é re' si guinicaj dugüi' ni é re' nga Cristo mánj.

⁴ Ga'uej ruhua a ni é re' sisi ga'na' ango tsínj ga'mi sij ango nuguan' xi'í Jesús rian án re'. Ni nini huin nuguan' daj nga nuguan' ga'mi únj rian án re'. Ni hua niq' ruhua ni é re' nahuin ra'a ni é re' ango nané, sanj sé Espíritu Santo huin mánj. Ni nini hua ango nuguan' nahuin ra'a ni é re'. Sanj sé daj rún' hua si-nuguan' Yan'anj nahuin ra'a sini ni é re' daj hua mánj. Ni a'nin' ruhua á re' sisi guinicico' a ni é re' ango nuguan' daj.

⁵ Ni ani ruhuāj sisi ní'yanj si-nuguan'ānj daj rún' ní'yanj si-nuguan' ni tsínj huin achij nico' ni é re' daj. Ni apóstol achij huin ni sij, ruhua ni sij. Sanj huin achij nné ni sij.

⁶ Ni nunj si achin ango nuguan' nachran' ga'mi sa'āj rian ni ngüi, sanj gahuin chrun sa'āj xi'í nuguan' sa'aj. Ni hua xacaj á re' cuenta sisi hué daj huin, gui'yaj únj.

⁷ Ni'i ni é re' sisi nun ga'nē san'anj rian án re' ngaa ga'mi si-nuguan' Yan'anj huin nuguan' sa' rian án re'. Ni gahuin rian án re', gui'yā. Ni gunā da rucu. Ngaa ni gaquin' gui'yā rian án re', ruhua á re' ní'. Sé daj huin mánj.

⁸ Ni ga'nē si-san'anj ango ni ngüi nico' Yan'anj huin ni ngüi man ango xuman'. Ni riqui ni sij san'anj daj sisi ga'ue gui'yaj sūnj rian án re'.

⁹ Ngaa guimán né', ni gachin 'ngó rasun riānj, sanj nun garasunj rian gó'ngo ni é re' mánj. Daj si ni jnánj né' 'nq' estado Macedonia, ni riqui ni sij si gachin riānj. Ni nun garasunj rian ni é re' mánj. Ni hué daj ga gui'yā, ruhuāj aj.

¹⁰ Ni xi'í si nne Cristo ngāj, xi'í daj ni'i a ni é re' sisj xānga' nuguan' a'mī rian án re'. Ni gataj snan'ān rian án re' sisj nitaj əman gataj ni ngüi mán estado Acaya sisj ga'nē san'anj rian án re' mánj.

¹¹ Ni үn sin huin, ni a'mī nuguan' nan, ruhua á re' únj. Sisi ruhuaj, ni nitaj si 'i ruhuāj ni'yā ni é re'. Sé daj huin mánj. Daj si Yan'anj ni'i sisj hua yya 'i ruhuāj ni'yā ni é re' aj.

¹² Ni ga gue gui'yā daj rún' 'yā. Ngaa ni si ga'ui' únj chrej rian ni tsínj chéj nana'ui' sisj uyan ga ni sij ngā únj. A'mī xəcan ni sij. Sanj sé uyan huin ni sij ngā únj.

¹³ Ni a'mi yyā ni sij sisj huin ni sij apóstol huin tsínj a'mi si-nuguan' Jesucristo. Tsínj digya' yun'unj huin ni sij. Daj si 'yaj ni sij sisj a'mi ni sij si-nuguan' Cristo. Sanj sé daj huin mánj.

¹⁴ Ni sé urin ni sij 'yaj daj. Daj si man'an sichre 'yaj si ángel xiguin sa' huin sij.

¹⁵ Ni daj rún' 'yaj sichre, ni hué daj 'yaj ni tsínj daj nej. Ni huin ruhua ni sij sisj gani ruhua ni ngüi sisj 'yaj nica ni sij. Ni daj rún' hua quij sichrej ni sij, ni hué daj guiran' ni sij castigo nej.

Sufrimientos de Pablo como apóstol

¹⁶ Gataj ruhua' yūnj sisj si gani ruhua á re' sisj sinūn. Ni sisj hué daj ani ruhua á re', ni ga'nin' ruhua ni é re' sisj ga'mī daj rún' a'mi 'ngó tsínj

sinúnj. Ngaa ní hué daj ga'ue ga'mi sa'āj xi'í sisúnj.

¹⁷ Ní sé Señor riqui sisi hué daj ga'mī mánj. Saní maan si a'mī daj rún' a'mi 'ngo tsínj sinúnj. Ní hué ducuánj daj ga'ue ga'mi xacānj doj xi'ij.

¹⁸ Ní hua ga'í ni tsínj a'mi sa' xi'í ni man'an ni sij. Ngaa ní hué daj ga'mi sa'āj rian án re' xi'ij nej.

¹⁹ Daj si ani ruhua á re' sisi ni'i sa' á re'. Saní a'nin' ruhua á re' sisi ga'mi ni tsínj sinúnj rian án re'.

²⁰ Ní a'nin' ruhua á re' sisi gui'yaj sun ni é re' rian ni tsínj daj ngaa xa ni sij si-san'anj ni é re'. Ní digya' yun'unj ni sij ni é re' nej. Ní nitaj si ní'yanj ni é re', ataj ni sij nej. Ní ra'ui ni sij rian án re' nej.

²¹ Ní nunj si huin na'ā ga'mī nuguan' nan, saní nun gahuin nucuaj únj gui'yaj únj daj rún' gui'yaj ni tsínj daj.

Ní sisi guisij ruhua ni sij ga'mi sa' ni sij xi'í ni man'an ni sij, ní hué daj ga'mi sa'āj xi'ij, (nunj si ga'mī daj rún' a'mi 'ngo tsínj sinúnj).

²² Hué ni sij huin ni tsínj hebreo, ataj ni sij ní'. Ní huēj huin tsínj hebreo nej. Ní hué ni sij huin ni tsínj israelita, ataj ni sij ní'. Ní huēj huin tsínj israelita nej. Ní hué ni sij huin da'ní si'ní Abraham, ataj ni sij ní'. Ní huēj huin nej.

²³ Ní 'yaj sun ni sij si-sun Cristo, ataj ni sij ní'. Huaj 'yaj sūnj si-sun Cristo ngā si 'yaj ni sij (nunj si a'mī nuguan' nan daj rún' a'mi 'ngo tsínj sinúnj). Ní huaj gui'yaj sūnj si gui'yaj ni sij. Ní ducu duguayun ni tsínj nicaj sun man'ānj. Ní

huaj gunūnj ducuaga' si gunūn ni sij. Ní nico' huaj ruhua gahuij, sanj nun gahuíj mánj.

²⁴ Guisíj un'un' yya huin si duguayun ni tsínj israelita icó xinun' gān'anj nne' man'ānj.

²⁵ Ní huā'nij duguayun ni sij rutsi xirāj. Ní ango yún ga'ui' ni sij yej man'ānj. Ní guisíj huā'nij naga' riq daqui nnee nūnj huā.

²⁶ Ní gachēj nín' ruhua. Ní hua sayun ngaa gachē chrej ngaa gara quin nnee. Ní mān ni tsínj 'nā' anéj chrej nej. Ní hua sayun guini'īnj riqui ni xuman' ngā riqui quij nej, ngā rian nnee yan'anj nej. Ní hua sayun gui'yaj ni tsínj digya' yun'unj gataj ni sij sisj hué sij huin jnánj né'.

²⁷ Ní ducu gui'yaj sūnj. Ní guiran'ānj sayun nej. Ní guisíj ga'i nun ga'ue gatō. Ní da'aj güi gachin xi'nā riquij. Ní nago'ōj nnee. Ní guisíj ga'i nun xāj. Ní guiran'ānj sayun, gui'yaj nuhuij xi'í si nitaj si-gan'ānj.

²⁸ Ní sayun nan ran'ānj ngā ango ni sayun. Daj si da go'ngo güi, ní nahuij ruhuāj ni'yā daran' ni ngüi nico' Yan'anj mān go'ngo xuman'.

²⁹ Ní sisj hua 'ngō tsínj a'nan', ní daj rún' ran' sij, ní hué daj ran' man'ānj nej. Ní sisj gui'yaj 'ngō tsínj daj gaquin', gui'yaj dugüi' sij, ní a'man ruhuāj ni'yā tsínj gui'yaj daj.

³⁰ Ní sisj gā'mi sa'āj xi'ij, ní maan si gā'mi sa'āj xi'í si nitaj fuerza riānj. Yan'anj 'yaj sisj gā'ue gui'yaj sūnj.

³¹ Ní ni'i Yan'anj si a'mī nuguan' xāngā'. Ní Yan'anj huin chrej Señor Jesucristo. Ní hua niān sisj niganj gā'mi sa' né' xi'í Yan'anj.

³² Ngaa gan'ān xuman' Damasco, ní gobernado

'yaj sun rian rey Aretas, n̄i ga'nin' sí' sun rian ni policía sisi dugumi ni sij, n̄i guida'a ni sij man'ānj.

³³ Sanj chracuij go'ngo ni tsínj mān xuman' daj man'ānj. N̄i dinij ni sij xuguti nūnj daj rian 'ngo yu'uj taj rian xingá yej ganicaj du'ua xuman' daj. Ngaa n̄i gananīj rian gobernado daj.

12

El aguijón en la carne

¹ Nitaj si hua sa'aj sisi ga'mi sa' né' xi'í man'an né'. Sanj ga'mī xi'í ni rasun gurugüi' riānj. N̄i ga'mī xi'í si digyán Señor riānj.

² Hué dan n̄i ni'īnj 'ngo tsínj xuman ruhua ni'yaj Cristo. N̄i guisij xigan'anj yo', n̄i gahui tsínj daj gan'anj gān' sij xata', gui'yaj Yan'anj. N̄i da huq'nij xata' gahui sij gan'anj sij. (N̄i nun ni'īnj sisi gan'anj nneē cūj sij ngā sij, asi maan nanē nūn niman sij gan'anj. Urin Yan'anj ni'i nánj.) N̄i huēj huin tsínj daj.

³⁻⁴ (N̄i xāngā' urin Yan'anj ni'i sisi gan'anj nneē cū ngā man'ānj, asi maan nanē nūn nimānj gan'anj.) Sanj ni'īnj sisi gan'ān rian hua sa' xata' rian gunūnj ni nuguan' hua sa'. N̄i na'uej ruhua Yan'anj sisi nāta' a 'ngo ni ngüi daj hua ni nuguan' sa' daj.

⁵ Ni ga'ue ga'mi sa'āj xi'í si guiran'ānj. Sani sé xi'īj ga'mi sa'āj. Maan si ga'mi sa'āj xi'īj si nitaj fuerza riānj. Yan'anj 'yaj sisi ga'ue gui'yaj sūnj.

⁶ N̄i sisi huin ruhuāj ga'mi sa'āj xi'īj, n̄i sé 'ngo nuguan' ni'yun huin ga'mī mánj. Daj si si-nuguan'ānj huin nuguan' xāngā'. Sanj sé daj

gui'yā mánj. Daj si hua guini'i ni ngüi daj hua si-sünj ngä si-nuguan'ānj. Nị nitaj si huin ruhuāj sisi gäni ruhua ni ngüi sisi huaj huīnj xi'í si-sünj ngä ni nuguan' ga'mī rian ni sij mánj.

⁷ Nị hua sa' nín' ruhua nuguan' digyán Yan'anj riānj.

Ngaa nị guida'a 'ngo xi'í man'ānj sisi si gui'yaj nnēj, gui'yaj Yan'anj. Nị daj rún' 'yaj 'ngo tanj ngaa atuj yun', nị hué daj ran'ānj, gui'yaj xi'í daj. Nị xi'í daj ga'na' rian sichre sisi si ga'mi xacānj xi'íj mánj.

⁸ Ni guisíj hua'nij yya gachínj jni'yā rian Señor sisi xi'ne xi'í a'nānj daj.

⁹ Sanj gataj Señor gunūnj:
Guí'yā sinduj rián re'.

Ngaa nị ga'ue gunucuá re' si achin rián re'.
Nị ngüi nitaj fuerza rian, nị gahuin nucuaj ni sij,
gui'yaj si-fuerza man'ānj.

Daj gataj Señor gunūnj.

Xi'í daj nị huin niq' ruhuāj ngaa nitaj fuerza riānj. Ngaa nị guini'i ni ngüi sisi si-fuerza Cristo 'yaj sisi hua fuerza riānj.

¹⁰ Xi'í si 'í ruhuāj ni'yā Cristo, nị huin niq' ruhuāj ngaa nitaj fuerza riānj. Daj si a'mi quij ni ngüi riānj nej. Nị achin ni rasun riānj. Nị chran'yun'unj ni ngüi yunj nej. Nị ran'ānj sayun xi'í Cristo nej. Nị ngaa ani ruhuāj sisi nitaj fuerza riānj, nị hué hora daj gahuin nucuā, 'yaj Yan'anj.

¹¹ A'mī dä' rún' a'mi 'ngo tsínj sinúnj. Sanj gui'yaj á re' sisi hué daj ga'mī. Daj si hua niq' si ga'mi sa' ni é re' xi'í si 'yā. Nị nunj si nitaj si ni'yān, sanj uyan ni'yān ngä tsínj huin achij a'mi si-nuguan' Yan'anj nico' ni é re'. Nị tsínj apóstol

huin ni sij, ruhua á re'. Sanj maan si achij nné ni sij.

¹² Ni gui'yā nuguan' nico rian ni é re'. Ni ganahuin ni ngüi a'nan', gui'yā nej. Ni gui'yā ango si sa' scanij ni é re'. Ni daran' ni nuguan' nan digyán sisj huīnj 'ngø apóstol huin tsínj a'mi si-nuguan' Jesucristo rian ni ngüi. Ni nun ga'nin' ruhuāj ngä sun gui'yaj sūnj scanij a ni é re'.

¹³ Ni nun gatā gunun a ni é re' si hua nj ruhua á re' daj ngä ango ni tsínj nico' Yan'anj. Ni nun garasūnj rian án re'. Ni xi'í daj nj sisj ruhuaj, nj hua nj ruhua á re' daj ngä ango ni tsínj nico' Yan'anj, ruhua á re'. Hué dan nj guinicaj á re' 'ngø niman nico ngä si-nuguan'ānj.

Pablo anuncia su tercera visita

¹⁴ Yyaj nj a hua chrūnj guchi' nj'yā ruhua' yūnj rian mān án re'. Ni hué nan guisij huq'nij guchij rian mān án re'. Ni nitaj si ruhuāj garasūnj rian án re' mánj. Nitaj si nano'ōj rasun nicaj ni é re' mánj. Sanj nano'ōj ni man'an án re'. Ni daj rún' da'nī huin a ni é re' riānj. Ni sé da'níj né' nano' san'anj guiri' né' mánj. Sanj hua niān si nāno' né' san'anj guiri' ni da'níj né'.

¹⁵ Ni hua niā' ruhuāj gutīnj daran' si nicā xi'í niman án re'. Ni niganj hua ruhuāj guj'yaj sūnj si-sun Yan'anj scanij a ni é re'. Ni nunj si njn' ruhua 'j ruhuāj ni'yā a ni é re', sanj doj 'j ruhua á re' ni'yaj á re' man'ānj.

¹⁶ Ni nun garasūnj rian án re' mánj. Sanj ataj go'ngo ni é re' sisj digya' yun'ūn ni é re' guida'ā sun rian án re', ataj á re'.

17 Ni digya' yun'ūn ni é re' ngaa ga'nī ni tsínj guisíj rian án re' ní'. Sé daj huin mánj.

18 Gachínj jni'yā rian tsínj gu'naj Tito sisi guisij ni'yaj sij rian mān án re'. Ni ga'nī ango jnánj né' guisij nga sij. Ni digya' yun'unj Tito ni é re' nej nánj ní'. Sé daj huin mánj. Daj si uyan gani ruhua nungüej únj Tito. Ni uyan gui'yaj nungüej únj sí'.

19 Ni ani ruhua á re' sisi xu'ui' únj rian án re' xi'í si ga'mi a ni é re' gaquin' rian únj ní'. Sé daj huin mánj. Daj si ni'i Yan'anj daj a'mi únj. Ni xi'í si nico' únj Cristo, ni ga'mi únj nuguan' nan rian án re' xi'í si 'i ruhua únj ni'yaj únj a ni é re'. Daj si huin ruhua únj sisi guxuman sa' ruhua á re' guini'yaj á re' Yan'anj huin a ni é re' jnān nga xica'uī.

20 Daj si nahuij ruhuāj sisi ngaa guisī rian mān án re', ni si nari'ij ni é re' daj rún' huin ruhuāj. Ni hué daj ngä ni é re', ni si nari' ni é re' man'ānj daj rún' huin ruhua á re' nej mánj. Daj si nahuij ruhuāj sisi unun' dugüi' ni é re'. Ni huin xicoj ruhua ni dugüi' a ni é re' nej. Ni a'man ruhua ni dugüi' ni é re'. Ni huin yan'anj ruhua á re' nej. Ni a'mi snan'anj ni é re' xi'í ni dugüi' ni é re'. Ni nuna ni é re' xi'í ni dugüi' ni é re'. Ni a'mi nne ni é re' nej. Ni hua sayun rian án re' xi'í si unun' ni dugüi' ni é re'.

21 Ni nahuij ruhuāj sisi ngaa guchi' ruhua' yünj rian mān ni é re', ni guiri'ij si-na'aj, gui'yaj Yan'anj xi'í a ni é re'. Ni sisi ruhuaj, ni gacōj xi'í ni é re' ngä gaquin' gui'yaj ga'i ni é re' asij ná. Daj si achin si ganani ruhua ni é re' xi'í si gaquin' a ni é re'. Ni gui'yaj quij go'ngo a ni é

re'. Ni ga'mi go'ngo ni é re' ngä squira' ni é re'. Ni hua ango ni gaquin' quij gui'yaj go'ngo ni é re' nej.

13

¹ Hué nan guisij huq'nij huā rian mān án re'. Da guisij nāta' huij huq'nij testigo, ni ga'ue gui'yaj yya né' 'ngo gaquin'.

² Ni daj rún' gataj sinij ngaa guisíj huij guchi' ni'yā rian mān án re', ni hué daj gataj ruhua' yúnj rian án re' huin ín re' ni tsínj gui'yaj ni gaquin' daj. Ni nitaj si nnēj ngä á re', sanj ataj snan'ān gunun daran' a ni é re' sisi ngaa guisíj rian mān ni é re', ni si ga'mi xānj ngä ni é re' mánj.

³ Daj si huin ruhua á re' xacaj á re' cuenta sisi riqui Cristo nuguan' a'mī rian án re'. Si gani ruhua á re' sisi nitaj si nucuaj Cristo scanij ni é re' mánj. Daj si nicaj Cristo fuerza scanij a ni é re'.

⁴ Xanga' ni yaco guiran' sij ngaa guinico' sij rian rugutsi. Sanj ganá'nij sij, ni nne nucuaj sij yyaj, gui'yaj si-fuerza Yan'anj. Ni daj rún' guiran' Cristo sayun, ni hué daj ran' únj xi'i si nicaj dugüi' únj ngä sij. Sanj gahuin nucuaj únj, gui'yaj si-fuerza Yan'anj. Ngaa ni ga'ue gui'yaj sun únj rian án re'.

⁵ Gujni'yaj sa' ni é re' man'an án re' sisi hua yya xuman ruhua á re' ni'yaj á re' Cristo. Ni xacaj á re' cuenta sisi hué daj huin. Nun ni'i a ni é re' sisi nne Cristo niman án re' ní'. Así huin ni é re' tsínj digya' yun'unj sisi xuman ruhua ni é re' a'.

6 Ní huin ruhuāj sisi xäcaj á re' cuenta sisi nitaj si digya' yun'unj únj mánj.

7 Ní achínj jni'yaj únj rian Yan'anj sisi si gui'yaj á re' ni q 'ngo si xi'i mánj. Ní sé si achínj jni'yaj únj daj rian Yan'anj sisi ga'mi sa' ni ngüi xi'í únj. Saní hué daj 'yaj únj sisi gui'yaj sa' niganj ni é re'. Ní nitaj si gahuin sisi gani ruhua ni ngüi sisi nitaj si ní'yanj si-nuguan' únj mánj.

8 Daj si si ga'ue guiranj únj rian nuguan' xängä'. Saní huin ruhua únj sisi gunun ni ngüi urin nuguan' xängä'.

9 Xi'í daj ní huin niq' ruhua únj ngaa nitaj nico fuerza nicaj únj sisi hua ran ruhua man'an án re' ngä si-chrej Yan'anj. Ní achínj jni'yaj únj rian Yan'anj sisi gahuin sa' niman án re'.

10 Ní arünj nuguan' nan rian yanj a'ní huaj rian án re' ngaa achin guisí rian män án re'. Ngaa ní ngaa guisí, ní si gani ruhua á re' sisi 'ngo tsínj huee huinj xi'í si nicaj sünj mánj. Ní riqui Señor sun daj riānj sisi gahuin ran ruhua á re' ngä si-chrej Yan'anj. Ní sé güenda si gan'anj ni'ya ni é re' huin mánj.

Saludos y doxología final

11 Yyaj ní ruhua nahuij nuguan' a'mí rian án re' huin ín re' jnān ngä xica'uí. Gahuin niq' ruhua niman án re'. Ní dugu'nun' a ni é re' man'an án re' sisi gachej ni é re' 'ngo chrej sa'. Ní chräcuij a ni é re' 'ngo nuguan' sa' rian jnánj a ni é re' sisi gahuin nucuaj sij guinico' sij Yan'anj. Ní uyan gä niman daran' ni é re' ngä dugüi' a ni é re'. Ní gä din'inj ruhua á re' nej. Ngaa ní gane Yan'anj ngä á re'. Daj si Yan'anj 'yaj sisi

'i ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né'. Ní gahuin din'inq ruhua né', gui'yaj Yan'anj nej.

¹² Ní garun du'ua go'ngo a ni é re' ni dugüi' ni é re' ngaa gui'yaj saludando a ni é re' ni dugüi' ni é re'.

¹³ Daran' ni jnánj né' xuman ruhua ni'yaj Yan'anj a'níj 'ngó nuguan' rian án re'.

¹⁴ Ní huin ruhuāj sisí gui'yaj Señor Jesucristo sinduij rian án re'. Ní hué daj gá 'i ruhua Yan'anj ni'ya á re' nej. Ní guinicaj dugüi' niganj Espíritu Santo ngá ni é re', ruhuāj aj. Amén.

**Si-nuguan' Yan'anj Xänga'
Triqui, San Martín Itunyoso: Si-nuguan' Yan'anj
Xänga' (New Testament)**

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: San Martín Itunyoso Triqui

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 20 May 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

4be4034f-f0b9-59fa-84d1-c8a64bdef6d4